

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (POLITICAL SCIENCE)
EXAMINATION: MAY – 2026
FOURTH SEMESTER

Subject: Issues in World Politics (POLMJC-402)

Date: 08/05/2026

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions. 2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)

1. Compare Realism, Liberalism, Constructivism, and Neo-Marxism as approaches to world politics.
2. Explain the major features of the Cold War and Post-Cold War in International System.
3. Discuss the ideas of multipolarity and Hegemony with reference to the USA, China, and the Global South.
4. Explain the difference between Conventional War, Hybrid War, and Cyber War.
5. Analyze the challenge of global terrorism and the methods used to control it.
6. Describe the role of diplomacy in maintaining international peace and security.

Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)

1. Explain how globalization affects developing countries in both positive and negative ways.
2. Discuss North-South relations and development disparities in the world.
3. Explain why global economic inequality remains a serious issue in world politics.
4. Explain the political significance of environmental issues in contemporary world politics.
5. Discuss the relation between human rights and global justice.
6. Explain how international media and civil society influence debates on global human rights.

मराठी रूपांतर

सूचना : १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद असावे.

प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)

१. जागतिक राजकारणाच्या अभ्यासातील वास्तववाद, उदारमतवाद, रचनावाद आणि नव-मार्क्सवाद या दृष्टिकोनांची तुलना करा.
२. शीतयुद्ध आणि शीतयुद्धोत्तर आंतरराष्ट्रीय व्यवस्थेची प्रमुख वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.
३. अमेरिका, चीन आणि ग्लोबल साऊथच्या संदर्भात बहुध्रुवीयता आणि वर्चस्व (Hegemony) या संकल्पना स्पष्ट करा.
४. पारंपरिक युद्ध, मिश्र युद्ध आणि सायबर युद्ध यांतील फरक स्पष्ट करा.
५. जागतिक दहशतवादाचे आव्हान आणि त्यावर नियंत्रणासाठी वापरल्या जाणाऱ्या उपायांचे विश्लेषण करा.
६. आंतरराष्ट्रीय शांतता आणि सुरक्षितता टिकवून ठेवण्यात राजनय्याची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)

१. जागतिकीकरणाचा विकसनशील देशांवर सकारात्मक आणि नकारात्मक कसा परिणाम होतो ते स्पष्ट करा.
२. जगातील उत्तर-दक्षिण संबंध आणि विकासातील विषमता स्पष्ट करा.
३. जागतिक आर्थिक विषमता ही विश्वराजकारणातील गंभीर समस्या का आहे ते स्पष्ट करा.
४. समकालीन जागतिक राजकारणात पर्यावरणीय प्रश्नांचे राजकीय महत्त्व स्पष्ट करा.
५. मानवी हक्क आणि जागतिक न्याय यांतील संबंध स्पष्ट करा.
६. आंतरराष्ट्रीय माध्यमे आणि नागरी समाज जागतिक मानवाधिकारांच्या चर्चांवर कसा प्रभाव टाकतात ते स्पष्ट करा.